Závěry Rady ze dne 11. května 2010 o internacionalizaci [1] vysokoškolského vzdělávání

(2010/C 135/04)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

1. Boloňskou deklarací ze dne 19. června 1999 byl zahájen mezivládní proces, jehož cílem je vytvořit do roku 2010 Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání a jenž je aktivně podporován Evropskou unií; na zasedání ministrů odpovědných za vysokoškolské vzdělávání ve 46 zúčastněných zemích konaném v Lovani a v Louvain-la-Neuve ve dnech 28. a 29. dubna 2009 tito ministři vyzvali instituce vysokoškolského vzdělávání, aby pokračovaly v internacionalizaci svých činností.

2. V usnesení Rady ze dne 23. listopadu 2007 o modernizaci univerzit v zájmu konkurenceschopnosti Evropy v globální znalostní ekonomice [2] byly členské státy vyzvány, aby podporovaly internacionalizaci institucí vysokoškolského vzdělávání zajišťováním kvality prostřednictvím nezávislého hodnocení a vzájemného hodnocení univerzit, dále posilováním mobility, prosazováním používání společných a dvojitých diplomů a usnadněním uznávání kvalifikací a započítávání dob studia.

3. V Evropské unii existuje dlouholetá tradice spolupráce se třetími zeměmi vycházející ze souboru politik a nástrojů, v nichž vysokoškolské vzdělávání hraje stále významnější úlohu. Dohody o spolupráci s partnery z celého světa často zahrnují podporu infrastruktury a programy spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání, jakož i rámce pro související politické dialogy. Spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání zastává rovněž významné místo v rámcích mnohostranné spolupráce, jakými jsou například Unie pro Středomoří, Severní dimenze či Východní partnerství.

4. Rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1298/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 byl zaveden akční program *Erasmus Mundus 2009–2013* pro zlepšování kvality vysokoškolského vzdělávání a pro podporu mezikulturního porozumění prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi [3].

5. Program *Tempus IV* (2007–2013) podporuje modernizaci vysokoškolského vzdělávání v partnerských zemích východní Evropy, Střední Asie, západního Balkánu a oblasti Středomoří, zejména formou projektů spolupráce a partnerství mezi univerzitami. Jiné programy, jako jsou programy spolupráce s průmyslovými zeměmi nebo *Edulink, Nyerere and Alfa* jsou zaměřeny na činnosti spolupráce s dalšími regiony světa.

6. Akce *Marie Curie*, spadající do 7. rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj, prosazují excelenci a mobilitu v oblasti evropského výzkumu a zajišťují v evropském systému výzkumu širokou podporu rozvoje dynamických lidských zdrojů světové úrovně, a to s přihlédnutím k mezinárodnímu rozměru, jenž je výzkumu vlastní;

BEROUC NA VĚDOMÍ, ŽE:

1. mezinárodní rozměr vysokoškolského vzdělávání se neustále prohlubuje, neboť stále více institucí vysokoškolského vzdělávání přijímá studenty ze třetích zemí, uskutečňuje výměny studentů, zaměstnanců, projektů a znalostí a účastní se mezinárodní akademické a výzkumné spolupráce;

2. evropské instituce vysokoškolského vzdělávání jsou díky své kvalitě a nesrovnatelnému rozsahu a hloubce nabízených studií pro mezinárodní akademickou obec přitažlivé jako studijní destinace i jako partneři pro společné vzdělávání a výzkum;

3. úspěch Evropy při vytváření nástrojů, jako je společný referenční rámec, jež spojuje vnitrostátní systémy a rámce kvalifikací kolem společného evropského referenčního rámce [4], a úspěch v rozvoji společného stanoviska v oblastech, jako je zajištění kvality [5], rovněž podněcuje rostoucí zájem partnerů po celém světě;

4. programy mezinárodní spolupráce a politické dialogy se třetími zeměmi v oblasti vysokoškolského vzdělávání umožňují nejen volnější tok znalostí, ale přispívají také ke zlepšení kvality a postavení evropského vysokoškolského vzdělávání v mezinárodním prostředí, k posílení výzkumu a inovací, k podpoře mobility a mezikulturního dialogu i k prosazování mezinárodního rozvoje v souladu s cíli zahraniční politiky EU;

PŘIPOMÍNAJÍC, ŽE:

Rada přikládá velkou důležitost prosazování mobility studentů, pedagogického personálu a výzkumných pracovníků ve vysokoškolském vzdělávání. Tato mobilita je prostředkem, jak obohatit lidský kapitál a posílit zaměstnatelnost prostřednictvím získávání a výměny znalostí, rozvoje jazykových a interkulturních kompetencí a podpory mezilidských kontaktů. Uvedené zvýšení toku znalostí může kromě toho posílit schopnost tvořivosti a inovace;

---

(1) Pojmem „internacionalizace“ se v tomto textu rozumí rozvoj činností mezinárodní spolupráce mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání EU a institucemi vysokoškolského vzdělávání ve třetích zemích.

(2) 16096/1/07 REV 1

(3) Úř. věst. L 340, 19.12.2008, s. 83.

(4) Evropský rámec kvalifikací (Úř. věst. C 111, 6.5.2008, s. 1).

(5) Například evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy a evropské normy a pokyny pro zajištění kvality v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání; oba nástroje byly vytvořeny v rámci boloňského procesu.

VĚDOMA SI VŠAK TOHO, ŽE:

je stále obtížnější čelit celosvětové konkurenci při zajišťování stále většího podílu mezinárodního mobilního studentstva, a to vzhledem k tomu, že další partneři na celém světě rovněž aktivně provádějí strategie na podporu otevírání svých institucí vysokoškolského vzdělávání vůči dalším zemím a na přilákání nejlepších talentů;

SOUHLASÍ S TÍM, ŽE:

1. mezinárodní spolupráce ve vysokoškolském vzdělávání je důležitá a prospěšná oblast, která si zaslouží podporu jak na vnitrostátní úrovni, tak i na úrovni EU. Tato spolupráce přispívá ke zvyšování kvality a inovací ve výuce, vzdělávání a výzkumu a má kladný vliv na vytváření znalostí. Vysokoškolské vzdělávání hraje ústřední roli v rozvoji jednotlivců i společností, protože posiluje společenský, kulturní a hospodářský rozvoj a prosazuje aktivní občanství a etické hodnoty. Při zvláštním zohlednění zásady subsidiarity by spolupráce na vysokoškolském vzdělávání tudíž měla tvořit nedílnou součást politik vnější spolupráce EU a měla by být přizpůsobena konkrétním potřebám, zájmům a stupni rozvoje dotčených partnerských zemí;

2. je třeba podporovat iniciativy a programy EU, jež prosazují spolupráci ve vysokoškolském vzdělávání s Evropským rozměrem a podporují instituce vysokoškolského vzdělávání při práci na společných akademických projektech, posilování evropských sítí, a tím i omezování překážek mezi vnitrostátními systémy. Podpora evropských institucí vysokoškolského vzdělávání při spolupráci s jejich partnery na celém světě hraje důležitou roli při prosazování kvality a excelence; Takováto spolupráce například přispěla k vytvoření inovativních kurzů a připravila cestu pro zavedení nadnárodních společných, dvojitých a vícenásobných diplomů. Programy akademické spolupráce EU by měly být organizovány tak, aby se v jejich rámci vytvořily jasně viditelné a účinné mechanismy pro dosahování konkrétních výsledků a po celém světě se šířila jasná, soudržná a přesvědčivá poselství;

3. pokrok dosažený při zvyšování kompatibility a srovnatelnosti struktury diplomů prostřednictvím celoevropského boloňského procesu, jakož i úspěch EU v přijímání společných přístupů a nástrojů s ohledem na uznávání kvalifikací a zajišťování kvality zvýšily přitažlivost vysokoškolského vzdělávání v Unii. Je ve společném zájmu podporovat tento vývoj na celém světě a reagovat na rostoucí zájem projevovaný třetími zeměmi. Boloňské politické fórum, které usnadňuje dialog mezi evropským prostorem vysokoškolského vzdělání a ostatním světem, je třeba přivítat jako nástroj pro výměnu názorů na konkrétní otázky oboustranného zájmu;

4. iniciativy, díky nimž je evropské vysokoškolské vzdělávání pro mezinárodní zúčastněné strany srozumitelnější a transparentnější, mohou rovněž napomoci ke zatraktivnění Evropy jako studijní destinace. Mělo by se pokračovat v probíhající studii zaměřené na mapování rozmanitosti úkolů a výsledků institucí vysokoškolského vzdělávání a na hodnocení uskutečnitelnosti evropského nástroje transparentnosti, a více tak zpřístupňovat a zviditelňovat osobité přednosti evropského vysokoškolského vzdělávání;

5. rostoucí počet třetích zemí má zájem o společné politiky a nástroje vyvíjené EU na pomoc členským státům při modernizaci jednotlivých vzdělávacích systémů, přičemž zvláštní pozornosti se těší mimo jiné Evropský kreditní systém pro přenos a akumulaci kreditů (ECTS) a Evropský rámec kvalifikací (EQF). Kromě mezinárodních programů akademické spolupráce by tedy měl být dále rozvíjen i politický dialog o vysokoškolském vzdělávání za účelem sdílení zkušeností a osvědčených postupů, budování místních kapacit a využívání kladné zpětné vazby k vylepšení politik EU, přičemž by se tohoto dialogu měla účastnit řada zainteresovaných partnerů z celého světa;

6. mezinárodní akademická spolupráce by měla být nadále jedním z důležitých prostředků, s jejichž pomocí EU bude podporovat snahu svých partnerů o modernizaci, protože nabídkou strukturovaných partnerství institucí vysokoškolského vzdělávání v EU a třetích zemích může EU přispět k budování místních kapacit v rámci institucí vysokoškolského vzdělávání i mimo něj, udržet kvalifikovaný univerzitní personál a posílit mezinárodní akademickou výměnu a mobilitu;

VYZÝVÁ PROTO ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

ve spolupráci s institucemi vysokoškolského vzdělávání, při zachování jejich samostatnosti a při dodržení vnitrostátních postupů, přijaly opatření zaměřená na:

1) Péči o skutečně mezinárodní kulturu uvnitř těchto institucí, například:

   a) podporou spolupráce, tvorby sítí a interakcí mezi institucemi vysokoškolského vzdělání, světem výzkumu a obchodním odvětvím na mezinárodní úrovni, a to v rámci úsilí o plně funkční znalostní trojúhelník;

   b) rozvíjením a podporou mobility mezinárodních studentů, učitelů, výzkumných pracovníků a dalších zaměstnanců;

   c) poskytováním odborné přípravy a kompetencí potřebných k práci v otevřeném mezinárodním prostředí studentům, učitelům, výzkumným pracovníkům a jiným zúčastněným stranám vysokoškolského vzdělávání;

   d) náborem personálu s mezinárodními pracovními zkušenostmi, který by mohl u domácích studentů a učitelů podnítit větší mezinárodní rozhled;

e) zajištěním toho, že budou k dispozici vysoce kvalitní vzdělávací programy a že budou uplatňovány učební metody zohledňující mezinárodní aspekty;

f) budováním institucionálního prostředí, jež podporuje účast studentů, učitelů a výzkumných pracovníků na mezinárodních programech, společných, dvojitých a vícenásobných diplomech a výzkumných projektech;

g) podporou institucí vysokoškolského vzdělávání k tomu, aby rozvíjely strategie internacionalizace nebo aby tento rozměr zanášely do svých plánů rozvoje;

2) větší přitažlivost institucí vysokoškolského vzdělávání v mezinárodním měřítku, například:

a) podporou špičkové akademické úrovně evropských kampusů a zlepšováním jejich mezinárodní viditelnosti jakožto zajímavých míst pro studium a provádění výzkumu;

b) zlepšením kvality služeb na podporu přijímání, pobytu a návratu mezinárodních studentů, učitelů, výzkumných pracovníků a dalších zaměstnanců;

c) účastí na mezinárodních sítích spolupráce, projektech a společných vzdělávacích a výzkumných programech;

d) podporou rozvoje vysoce kvalitních společných, dvojitých a vícenásobných diplomů, jakož i společného vedení závěrečných prací;

e) usnadňováním uznávání zahraničních kvalifikací a studijních pobytů, s řádným přihlédnutím k mechanismům zajištění kvality;

3) podporu celosvětového rozměru a informovanost o společenské odpovědnosti institucí vysokoškolského vzdělávání, například:

a) podporou nových a inovativních forem nadnárodní spolupráce v prostředí vysokoškolského vzdělávání;

b) podporou a zlepšením rovnosti přístupu k vysokoškolskému vzdělání a mezinárodních programů mobility prostřednictvím vhodných pobídek a podpory;

c) navracením znalostí společnosti na místní, vnitrostátní i celosvětové úrovni a v souvislosti s tím naplněním potřeb společnosti a důležitých výzev, před nimiž společnost stojí;

VYZÝVÁ PROTO KOMISI, ABY:

1. ve spolupráci s členskými státy při plném zachování samostatnosti institucí vysokoškolského vzdělávání vypracovala strategii EU v oblasti mezinárodního vysokoškolského vzdělávání, která bude zaměřena na zvyšování soudržnosti a komplementarity stávajících iniciativ mezinárodní spolupráce na úrovni EU i na úrovni jednotlivých členských států a která bude nadále prosazovat přitažlivost evropského vysokoškolského vzdělávání, výzkumu a inovací rámci vnější činnosti EU, jakož i programů spolupráce a politik EU v této oblasti;

2. zajistila, že mobilita mezi EU a dalšími zeměmi světa v oblasti vzdělávání a výzkumu bude součástí této strategie;

3. nadále podporovala mezinárodní partnerství v oblasti vysokoškolského vzdělávání, mezinárodní akademickou spolupráci a opatření na budování kapacit a usnadňovala politický dialog o vysokoškolském vzdělávání se zúčastněnými třetími zeměmi;

4. podporovala v této oblasti výměnu zkušeností a osvědčených postupů.